

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نبوت

استاد

دکتر افضلی

سرفصل جلسات

تنظیم:

امور آموزشهای آزاد مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه قرآن و حدیث

بهمن ۱۳۹۴

فهرست عناوین جلسات

۳.....	معرفی دوره.....
۴.....	جلسه اول (کلیات).....
۴.....	جلسه دوم (دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (۱).....
۵.....	جلسه سوم (دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (۲).....
۵.....	جلسه چهارم (دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (۳).....
۶.....	جلسه پنجم (دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (۴).....
۶.....	جلسه ششم (راه‌های شناخت پیامبران).....
۷.....	جلسه هفتم (وحی).....
۷.....	جلسه هشتم (ویژگی‌های پیامبران؛ عصمت پیامبران (۱).....
۸.....	جلسه نهم (عصمت پیامبران (۲)؛ دلایل نقلی).....
۸.....	جلسه دهم (پاسخ به شبهات عصمت (۱).....
۹.....	جلسه یازدهم (پاسخ به شبهات عصمت (۲).....
۱۰.....	جلسه دوازدهم (دیدگاه فرقه‌های اسلامی در باره عصمت پیامبران).....
۱۰.....	جلسه سیزدهم (نبوت خاصه).....
۱۱.....	جلسه چهاردهم (اعجاز قرآن (۱).....
۱۲.....	جلسه پانزدهم (اعجاز قرآن (۲).....

کلام و عقاید (۳)

نبوت

معرفی دوره

در این درس، به بررسی نبوت عامه و نبوت خاصه پرداخته شده است. مخاطبان با مباحث نبوت عامه که جنبه عام و کلی دارد و شامل همه پیامبران می‌شود؛ مانند ضرورت بعثت پیامبران؛ و نیز نبوت خاصه که به یک پیامبر خاص مربوط است؛ مانند بحث از تاریخ زندگی یک پیامبر که در این درس، رسول اکرم (صلی الله علیه وآله) و دین و کتاب او است، آشنا می‌شوند.

جلسه اول

(کلیات)

اهداف درس

آشنایی با:

هدف از آفرینش انسان و نبوت عامه و خاصه؛

دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران.

پرسشی مهم

چرا انسان نمی‌تواند به اتکای عقل و دانش خود راه صواب را تشخیص دهد و آن را بپیماید تا ناگزیر، پیامبرانی از سوی خدا برای تحقق این امر مبعوث شوند؟

جلسه دوم

(دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران ۱)

اهداف درس

آشنایی با:

✓ هدف خلقت (رشد و کمال)؛

✓ معیار و مصادیق رشد و کمال و سعادت؛

✓ راه رسیدن به این هدف و چگونگی پیمودن آن راه.

جلسه سوم

(دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران ۲)

هدف درس

آشنایی با دیگر دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران از جمله: تزکیه و تربیت اخلاقی، رفع اختلافات میان انسان‌ها و عمل به رضای الهی.

جلسه چهارم

(دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران ۳)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ چگونگی رفع اختلافات زندگی فردی و اجتماعی توسط پیامبران؛
- ✓ نظرات مختلف در باره رابطه دین و دنیا؛
- ✓ دلایل ضرورت دخالت دین در امور دنیایی انسان.

جلسه پنجم

(دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران ۴)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ دلیل وقوع دخالت دین در امور دنیایی انسان؛
- ✓ معنای دقیق امور دینی و امور دنیایی در فرهنگ اسلام؛
- ✓ چگونگی دخالت دین در امور دنیایی.

جلسه ششم

(راه‌های شناخت پیامبران)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ برخی از راه‌های تشخیص پیامبر راستین؛
- ✓ معجزه و ویژگی‌های آن؛
- ✓ منکران اعمال خارق العاده و نقد و بررسی نظرات آنان؛
- ✓ تفاوت معجزات پیامبران با اعمال خارق العاده دیگران؛
- ✓ فاعل حقیقی معجزه؛
- ✓ چگونگی دلالت معجزات بر نبوت پیامبران؛
- ✓ پاسخ به یک اشکال مهم در باره معجزات.

جلسه هفتم

(وحی)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ کاربردهای واژه وحی در قرآن؛
- ✓ نظریات مربوط به ماهیت وحی و نقد و بررسی آنها.

جلسه هشتم

(ویژگی‌های پیامبران؛ عصمت پیامبران ۱)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ معنای لغوی و اصطلاحی عصمت؛
- ✓ دیدگاه اجمالی فرقه‌های اسلامی در باره عصمت؛
- ✓ اقسام و مراحل چهارگانه عصمت؛
- ✓ دلایل عقلی و نقلی عصمت پیامبران؛
- ✓ اهمیت قول و فعل شخصی پیامبران.

مروری بر مباحث پیشین

در جلسات پیشین، نخست با دلایل ضرورت بعثت پیامبران آشنا شدیم و سپس در بحثی جداگانه رابطه دین و دنیا را بررسی کردیم. در ادامه در راستای آشنایی با مباحث مربوط به نبوت، پیرامون معجزه سخن گفتیم. در این جلسه و دو جلسه آینده موضوع عصمت پیامبران را از زوایای گوناگون بررسی خواهیم کرد.

جلسه نهم

(عصمت پیامبران (۲): دلایل نقلی)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ دلایل نقلی عصمت پیامبران؛
- ✓ دلایل قرآنی اقسام چهارگانه عصمت.

مروری بر مباحث پیشین

در جلسات پیشین، عصمت را به چهار قسم یا مرحله تقسیم کردیم. در این جلسه به طرح دلایل نقلی (قرآنی) عصمت پیامبران می‌پردازیم، یعنی می‌خواهیم بدانیم آیا قرآن کریم، به عنوان کتابی الهی - که در جلسات آینده، اعجاز و الهی بودن آن اثبات خواهد شد - عصمت پیامبران را تأیید می‌کند یا نه. حال، دلایل قرآنی اقسام چهارگانه عصمت را ذکر می‌کنیم.

جلسه دهم

(پاسخ به شبهات عصمت ۱)

اهداف درس

- ✓ نظریات مربوط به منشأ عصمت؛
- ✓ منشأ عصمت در اقسام چهارگانه آن؛
- ✓ تعیین نقش خداوند و اختیار پیامبران در هر یک از اقسام چهارگانه عصمت.

مروری بر مباحث پیشین

در جلسات پیشین دانستیم که بر اساس دلایل عقلی و نقلی، پیامبران باید در امور مربوط به وحی، آموزش آن به مردم و نیز در گفتار و کردار شخصی خود که در ظاهر به وحی ارتباطی ندارد، ولی در حقیقت مبتنی بر وحی است، معصوم باشند.

جلسه یازدهم

(پاسخ به شبهات عصمت ۲)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ دلیل و معیار برگزیده شدن افرادی خاص به عنوان پیامبر؛
- ✓ دلیل اعطای مواهب خاص و صفت عصمت به پیامبران؛
- ✓ معنا و دلیل ترک اولای پیامبران و منافات نداشتن آن با عصمت آنها.

مروری بر مباحث پیشین

در جلسات پیشین با دلایل و منشأ عصمت پیامبران آشنا شدیم و دانستیم که اولاً آنان در همه موارد، حتی در امور مربوط به زندگی شخصی خود، معصومانند و ثانیاً خداوند مواهبی خاص به آنها اعطا کرده است که به عصمت آنان کمک می‌کند و سبب تحقق کامل آن می‌شود.

جلسه دوازدهم

(دیدگاه فرقه‌های اسلامی در باره عصمت پیامبران)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ دیدگاه‌های فرقه‌های اسلامی درباره عصمت پیامبران؛
- ✓ سایر ویژگی‌های روحی و جسمانی پیامبران.

مروری بر مباحث پیشین

در جلسه پیشین با دلیل و معیار برگزیده شدن افرادی خاص به عنوان پیامبر آشنا شدیم و دانستیم که دلیل اعطای مواهب خاص و صفت عصمت به پیامبران چیست و نیز معنا و دلیل ترک اولای پیامبران و منافات نداشتن آن با عصمت آن‌ها را بررسی کردیم.

جلسه سیزدهم

(نبوت خاصه)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ نبوت خاصه؛
- ✓ دلایل اثبات نبوت پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله).

مروری بر مباحث پیشین

در جلسات پیشین با عصمت پیامبران و دلایل آن آشنا شدیم و دانستیم که پیامبران علاوه بر عصمت، ویژگی‌های دیگری نیز دارند که همه این موارد همان نبوت عامه بودند. اکنون مباحث مربوط به نبوت خاصه و دلایل اثبات نبوت پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) بررسی می‌کنیم.

جلسه چهاردهم

(اعجاز قرآن ۱)

اهداف درس

آشنایی با:

- ✓ جنبه‌های مختلف اعجاز قرآن؛
- ✓ اعجاز قرآن از نظر سبک ادبی؛
- ✓ اعجاز قرآن از نظر اخبارهای غیبی.

مروری بر مباحث پیشین

مقدمه

اعجاز قرآن

جنبه‌های اعجاز قرآن

اعجاز قرآن از نظر سبک ادبی

عجز از مقابله به مثل با قرآن

اعجاز قرآن از نظر اخبارهای غیبی

نمونه‌های قرآنی اخبارهای غیبی

جلسه پانزدهم (اعجاز قرآن ۲)

هدف درس

آشنایی با

✓ اعجاز قرآن از نظر علوم طبیعی و تجربی.

مروری بر مباحث پیشین

جنبه‌های اعجاز قرآن

اعجاز قرآن از نظر علوم طبیعی و تجربی

نمونه‌هایی از اعجاز علمی قرآن

حرکت زمین

نیروی جاذبه

حرکات طولی و دورانی خورشید

زوجیت در گیاهان و دیگر موجودات

نقش کوه‌ها در زمین